

پایگاه‌های فارسی مرکز منطقه‌ای دسترسی مراکز دانشگاه پیام نور
اطلاع رسانی علوم و فناوری
(RICeST)
به چهار میلیون
منبع اطلاعاتی فراهم شد

معرفی برترین ها
در حوزه علوم پایه

رشد ابعاد مختلف علم لازمه توسعه علمی
مقایسه توان علمی جمهوری اسلامی ایران و ترکیه

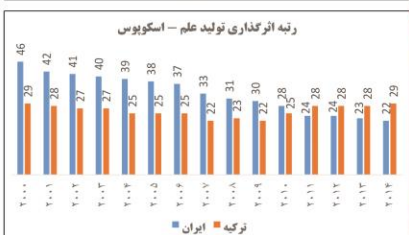
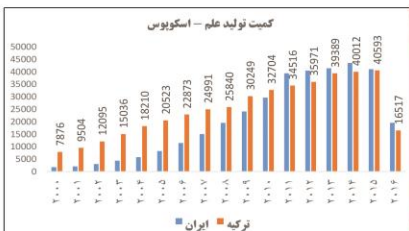
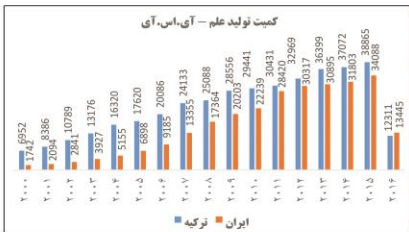
توسعه علمی یک کشور نیازمند رشد ابعاد مختلف تولید علم در آن کشور است. در این میان برخی کشورها آگاهانه یا ناآگاهانه الگوی رشد کمی را به عنوان راهبرد توسعه علمی شان برگزیده اند. مقایسه جمهوری اسلامی ایران و ترکیه در فاصله سال های ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۵ در دو پایگاه استادی آ.ا.ا.ی و اسکوپوس نشان می دهد که کشور در ابعاد اثرگذاری علمی، دیپلماسی علمی و تولید علمی نسبت به برتر از ترکیه عمل کرده است. پیرامون پایگاه استادی اسکوپوس از سال ۲۰۱۱ تاکنون کمیت تولید علم بشری صنعتی به ترکیه تولید کرده اما پیرامون پایگاه استادی آ.ا.ا.ی کمیت تولید علم ترکیه از ایران پیش است.

رشد کمیّت تولید علم از شروط لازم برای توسعه علمی است، اما شرط لازم نیست، توسعه سببیت های خان علم و فناوری ابلاهی توسط مقام معظم رهبری نیز بر ایجاد مخلفت تولید علمی تأکید دارند و توسعه علمی در مسیر ایجاد دانش و قدرت با حفظ ارزش های اسلامی را مورد توجه قرار داده است. هر چند فاصله کمیّت تولید علم و ایران از تولید علم به پایگاه های علمی در حال کاشی است، اما پراساس این پایگاه که کمیّت تولید علم بیشتر است و به ایران برخورداری در سال ۲۰۰۴ اختلاف علم دو کشور بیش از ۱۰۰۰ درصد بوده، اما از اکنون در سال ۱۴۰۵ اختلاف بیش از ۵۰۰۰ درصد است. در سده است.

بر اساس اطلاعات مستخرج از پایگاه
استنادی اسکوپوس کمیت تولید علم
ایران از ترکیه پیشی گرفته است.
علیرغم افزایش کمی تولیدات علمی
ترکیه، کیفیت یا اثرگذاری تولیدات
علمی این کشور رشد نکرده است. در
حال حاضر اثرگذاری علمی اصلی
تر، شاخص مرجع علمی است.

تولید علم صنعتی یکی از مهمترین مولفه های تولید علم مدرن را تشکیل می دهد و در سیاست های کلان علم و فناوری تبدیل علم به ثروت آمده است.

علم صنعتی به علمی اطلاق می گردد که توسط حداقل یک پژوهشگر از یک صنعت تولید می شود. عمده این تحقیقات توسط مراکز تحقیق و توسعه صنایع تولید و همانند تولید علم دانشگاهی در مجلات معتبر بین المللی منتشر می گردند.

گزیده‌ای از
بیانات مقام
معظم رهبری
درباره علم
و پژوهش

فضای عمومی کشور باید فضای ترویج، تولید و گسترش علم و تحقیق و پرورش عالم و محقق باشد. البته علم و تحقیق در همه جا لزوماً رشد نمی کند بلکه در نقطه و محیط مناسب رشد خواهد کرد مثل دانشگاه ها و پژوهشگاه ها.

... گزارش تحلیلی ...

معرفی برترین‌ها
در حوزه علوم پایه

از لحاظ کمیت تولید علم دانشگاه های تهران، تربیت مدرس، شریف، شهید بهشتی و امیرکبیر به ترتیب بیشترین کمیت علم در حوزه علوم پایه را تولید کرده اند.

بررسی نمایه نامه های نشریات در پایگاه های ISI و ISC در فاصله سال های ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۲ نشان می دهد که حدود ۲۴٪ از تولیدات علمی کشور در حوزه علوم پایه صورت می گیرد که شامل ۲۲،۶۶۴ مدرک نمایه شده در پایگاه استادی علوم جهان اسلام (ISC) و ۱۱۳،۱۸۸ مدرک در پایگاه استادی وب آو ساینسز تامسون ریزرتز (آی.اس.آی) می شود. از ۲۱۷ تولید علم کشور در حوزه علوم پایه در سال ۱۳۹۳، حدود ۱۲٪ ISI منتشر می شد.

از لحاظ کمیت تولید علم به ترتیب، دانشگاه تهران، تربیت مدرس، شریف، شهید بهشتی و امیر کبیر بیشترین کمیت علم در حوزه علوم پایه را تولید کرده اند.

از لحاظ کمیت تولید علم، دانشگاه های شیراز، فردوسی مشهد، صنعتی اصفهان، اصفهان و پژوهشگاه دانش های بنیادی در جایگاه پنجم تا دهم قرار گرفته اند. میزان کمیت تولید علم آنها به ترتیب ۴۰۶۹، ۳۵۴۵، ۳۳۵۶ است.

استادها بیانگر میزان استفاده از علم تولید شده یا عبارت دیگر میزان اثرگذاری آن‌ها هستند. از نظر تعداد کل استادها، صورت گرفته به مدارک دانشگاه ها و موسسات تحقیقاتی کشور در حوزه علوم پایه وضعیت متفاوتی مشاهده می‌شود.

نشست سالانه
شاخه‌های
مرکز منطقه‌ای

بازدید رئیس
فرهنگستان
علوم کشور پاکستان
از مرکز منطقه ای
و ISC

نظام سطح بندی
نشریات علمی
پایگاه استنادی
علوم جهان اسلام
(91)

تبه دانشگاه‌های
برتر براساس
اثرگذاری
نیاورانه و نوآورانه

۲

نشست سالانه شاخه‌های مرکز منطقه‌ای

نشست سالانه شاخه‌های مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی علوم و فناوری (RICeST) در تاریخ ۱۳۹۵/۰۲/۲۹ برگزار شد. در این نشست هم‌اندیشی نمایندگان ۱۷ شاخه مرکز منطقه‌ای حضور داشتند و مورد شیوه همکاری این دانشگاه‌ها با مرکز منطقه‌ای و نحوه به اشتراک گذاشتن منابع علمی تولید شده توسط این دانشگاه‌ها مورد بحث و بررسی قرار گرفت. همکاری شاخه‌های مرکز منطقه‌ای بر اساس یک تفاهم‌نامه تبادل مدارک علمی صورت می‌گیرد. بر اساس این تفاهم‌نامه، مدارک علمی موجود در مرکز منطقه‌ای به رایگان در اختیار دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی قرار می‌گیرد و مدارک علمی تولید شده در آن دانشگاه‌ها نیز به مرکز منطقه‌ای ارسال می‌شود. مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی علوم و فناوری (RICeST) با توجه به رسالت‌های ملی و بین‌المللی خود به گردآوری و توزیع منابع علمی و اطلاعاتی می‌پردازد. با توجه به اینکه هیچکدام از دانشگاه‌های کشور در تبادل مدارک علمی با هم اقدامی نمی‌کنند و تاکنون نیز شبکه‌ای از گردش منابع علمی را ایجاد نکرده‌اند، مرکز منطقه‌ای به عنوان یک مرکز ملی اطلاع‌رسانی در راس این ارتباط قرار می‌گیرد و دانشگاه‌های مختلف، مدارک علمی تولیدی خود را به مرکز منطقه‌ای ارسال می‌کنند و با امکانات و پتانسیل‌های فنی موجود در مرکز به شیوه‌ای مطمئن میان شاخه‌های علمی و صرفه جویی در منابع مالی دانشگاه‌های کشور در راستای خرید و تأمین منابع علمی مورد نیاز می‌باشد. با گسترش این شیوه، از انجام فعالیت‌های موازی و جزیره‌ای و همچنین بدون استفاده منابع علمی تولید شده در دانشگاه‌های مختلف جلوگیری خواهد شد.

چنین جامعیت و پوششی را هیچ کدام از مراکز ندارند. از سوی دیگر نمایه‌سازی علمی مجلات تخصصی علم اطلاعات و دانش‌شناسی در مرکز منطقه‌ای است که بازاریابی حداکثری موضوعات را برپایه نیازهای آفرین می‌آورد. تحلیل محتوای مقالات، انتخاب کلمات کلیدی مناسب، انتخاب روش نمایه‌سازی علمی و دقت در پوشش همه موضوعاتی که در مقالات از آنها بحثی به میان آمده زیر نظر کادربخبر علمی‌های نامبرو در این پایگاه‌ها به حداقل می‌رساند. همچنین نرم‌افزار مورد استفاده در مرکز به مشاوره متخصصان علم اطلاعات و دانش‌شناسی طراحی شده است که این مزیت نیز به درونداد و جستجوی تخصصی مطالب کمک فراوانی می‌نماید و استراتژی‌های مناسبی را در جستجوی اطلاعات در اختیار کاربران قرار می‌دهد. امکان جستجوی مطالب به صورت موضوعی، از طریق نام پدیدآورندگان، جستجوی تاریخی، جستجو در عناوین، جستجوی شماره مدرک خاص و جستجو در تمامی فیلدها در نظر گرفته شده است. همچنین بر اساس منطق بولی امکان ترکیب کلمات، جستجوی عبارتی، گسترش واژه‌ها و ایجاد محدودیت‌های مورد نیاز در جستجوی مطالب وجود دارد. راهنمای جستجو و فیلدهای مطالب در پایین صفحه جستجو برای استفاده کاربران تدوین شده است. پس از هر جستجوی لیستی از مقالات مربوط نمایش داده می‌شود که در آن عناوین مقالات، نویسندگان، تاریخ، نام مجله، دوره و شماره آن وجود دارد. کاربران می‌توانند برای دسترسی به اطلاعات کامل تر شامل کلمات کلیدی و چکیده مقالات از گزینه «اطلاعات بیشتر» استفاده نمایند. دسترسی به متن کامل نشریات از طریق وب سایت مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی علوم و فناوری یک انتخاب دیجیتال را ایجاد نموده است که فارغ از محدودیت‌های زمانی و مکانی امکان استفاده از مطالب علمی برای کاربران را فراهم می‌نماید. با وجود این پایگاه هیچ کتابخانه‌ای در سطح کشور نیاز به گردآوری و سازماندهی مجلات فارسی ندارد. چرا که راهکارهای متفاوتی برای دسترسی افراد، مراکز تحقیقاتی، موسسات و دانشگاه‌ها برای استفاده از مطالب علمی در نظر گرفته شده است.

بازدید رئیس فرهنگستان علوم کشور پاکستان از مرکز منطقه‌ای و ISC

پروفسور زین‌الاحسان شیوناری رئیس فرهنگستان علوم کشور پاکستان و برنده چهارمین دوره جایزه بین‌المللی یونسکو با عنوان اخلاق در علم اینسپان از مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی علوم و فناوری (RICeST) و پایگاه استنادی علوم جهان اسلام (ISC) در تاریخ ۸ خرداد ماه ۹۵ بازدید کرد. در این بازدید که با حضور ریاست مرکز منطقه‌ای و ISC و معاونین و سازمان انجام گرفت، پروفسور زین‌الاحسان شیوناری با خدمات و محصولات علمی هر دو سازمان آشنایی یافت.

وی پس از آشنایی با خدمات ارزشمند این دو سازمان ملی و بین‌المللی، آمادگی همکاری فرهنگستان علوم کشور پاکستان با مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی علوم و فناوری (RICeST) و پایگاه استنادی علوم جهان اسلام (ISC) را اعلام نمود تا در آینده نزدیک با همکاری‌های و همکاری‌های مشترک علمی بین سازمان‌ها و به خصوص نشریات علمی، پایگاه‌های اطلاعاتی مقالات علمی و در دسترس قرار گرفتن این پایگاه‌های غنی علمی در حوزه زبان فارسی آغاز شود.

کارگاه یک روزه معرفی و استفاده از پایگاه‌های دسترسی آزاد، نرم‌افزارهای سرعت ادبی، سامانه‌های استنادهای درون متنی و برون متنی در مرکز منطقه‌ای برگزار شد.

کارگاه آموزشی جهت اساتید و دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه سلمان فارسی کازرون در تاریخ ۱۳۹۵/۰۳/۱۲ محل سالن کنفرانس مرکز منطقه‌ای برگزار شد. در این کارگاه یک روزه معرفی و استفاده از پایگاه‌های دسترسی آزاد توسط دکتر قانع، آشنایی با نرم‌افزار Endnote برای سامانه‌های استنادهای درون متنی و برون متنی و ارائه دکتر ابراهیمپور، آشنایی با انواع نرم‌افزارهای سرعت ادبی با سخنرانی دکتر عزیززاده با ارائه نمونه عملی کار با یک نرم‌افزار سرعت ادبی برای افسانه‌های هیئت علمی دانشگاه سلمان فارسی کازرون ارائه شد. علاوه بر این، در این کارگاه اعضای هیئت علمی با خدمات مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی علوم و فناوری (RICeST) انواع مختلف پایگاه‌های مقالات علمی با موضوعات پایگاه‌های فارسی عمومی و موضوعی، نشریات الکترونیکی فارسی، انگلیسی و عربی و همچنین چگونگی دسترسی به پایگاه‌های مقالات علمی از طریق حضوری و غیرحضوری و نحوه جستجوی مقالات آشنایی پیدا کردند.

..... دسترسی مراکز دانشگاه پیام نور به چهار میلیون منبع اطلاعاتی فراهم شد

با راه اندازی شاخه مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی علوم و فناوری در دانشگاه پیام نور شیراز دسترسی اعضای هیئت علمی و دانشجویان پیام نور در کل کشور به بیش از چهار میلیون مدرک علمی فراهم شد. در بررسی با حضور دکتر کریمی معاون پژوهشی و فناوری دانشگاه پیام نور و دکتر جلالیان مشاور رئیس دانشگاه با اعضای تفاهم‌نامه تا سوی دکتر محمدجواد دهقانی رئیس مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی علوم و فناوری (RICeST) و دکتر قرانی رئیس دانشگاه پیام نور استان فارس، رسماً فعالیت شاخه مرکز منطقه‌ای در دانشگاه پیام نور شیراز آغاز شد. با راه اندازی این شاخه، امکان استفاده اعضای هیئت علمی و دانشجویان از تمامی چهار میلیون مدرک علمی و منابع اطلاعاتی به زبان‌های فارسی، انگلیسی و عربی فراهم شد. این دانشگاه بیش از ۲ میلیون مقاله انگلیسی، ۲۴ هزار عنوان مقاله عربی از کشورهای اسلامی، ۸۰۰ هزار مقاله فارسی، ۲۶ هزار کتاب، ۶۳ هزار مقاله از کنفرانس‌ها، نقشه‌ها، پایان‌نامه‌ها، ۳۳ هزار طرح تحقیقاتی در قالب چکیده و با متن کامل، ۵۸ هزار عنوان مقاله روزنامه‌ها و غیره است. علاوه بر این، تأمین مدارک علمی خارجی مورد نیاز مراکز پیام نور کشور بدون هیچ محدودیتی توسط مرکز منطقه‌ای صورت خواهد گرفت. مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی علوم و فناوری (RICeST) که از سال ۱۳۷۰ با هدف در اختیار قرار دادن کلیه منابع دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی کار خود را آغاز کرده است، به در اختیار گذاشتن منابع مورد نیاز به اساتید و دانشجویان دانشگاه پیام نور به صورت رایگان، از به نفعی جایگاه دانشگاه نیز کمک کرده است. با راه اندازی شاخه مرکز منطقه‌ای در دانشگاه پیام نور شیراز، در مرحله بعد امکان استفاده همه مراکز دانشگاه پیام نور کشور از خدمات این مرکز فراهم خواهد شد. علاوه بر این، با وجود آمدن امکان ثبت طرح‌های پژوهشی اساتید و همچنین نیازهای دانشجویان از انجام کارهای تکراری جلوگیری می‌شود و این فعالیت‌های علمی گسترده از سوی مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی علوم و فناوری (RICeST) این مرکز تلاش می‌کند. محققان و محققین کشور را در امر مهم پژوهش پشتیبانی کرده و با استفاده از اطلاعاتی در اختیارشان قرار دهد. محصلین کرسی معاون پژوهشی و فناوری دانشگاه پیام نور نیز در مراسم افتتاح این شاخه، راه اندازی شاخه مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی علوم و فناوری (RICeST) را در دانشگاه پیام نور به عنوان افتخار بسیار مهم و مسرت بخش عنوان کرد و اظهار داشت: این پایگاه منبع بسیار خوبی با نوع مأموریت و شیوه آموزشی دانشگاه پیام نور به عنوان یک دانشگاه محتوا محور و با آموزش ترکیبی دارد.

خردادماه ۱۳۹۵/شماره ششم